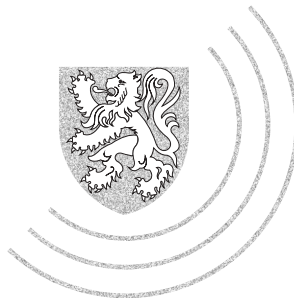

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

16 oktober 2002

BELEIDSPLAN

Buitenschoolse kinderopvang

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Riet Van Cleuvenbergen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey,
mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van
Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De
Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer
Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle
Heeren, de heren Luc Martens, Paul Van Malderen ;

de heren Jozef Browaeys, Frans De Cock, André Moreau,
Cis Schepens ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen
Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

de heer Kris Van Dijck.

Zie :

1232 (2001-2002)

– Nr. 1 : Beleidsplan

INHOUD

Blz.

I. Toelichting door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking	4
I.1. Kinderopvang in het regeerakkoord	4
I.2. De concrete weg naar kinderopvang als basisvoorziening	4
I.3. Buitenschoolse kinderopvang als specifieke beleidsuitdaging	4
I.4. Nieuwe impulsen voor een lokaal gestuurde en kwalitatieve uitbouw van de buitenschoolse kinderopvang	4
I.5. Besluit	6
II. Bespreking	6
II.1. Algemeen	6
II.2. Afwezigheid van een decretaal kader voor de buitenschoolse kinderopvang	7
II.3. Lokaal overleg	7
II.4. Het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten (FCUD)	9
II.5. Initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO's)	9
– Aanbod	9
– Kwalificatie van het personeel, deeltijdse arbeid en flexibiliteit	9
– Regionale coördinatoren	9
II.6. Verschillende soorten buitenschoolse kinderopvang	10
II.7. Opvang in het gezin	11
II.8. Het inbedden van buitenschoolse opvang in de scholen	12
II.9. Tarieven voor buitenschoolse kinderopvang	12
II.10. Aanbod buitenschoolse kinderopvang, tijdstip en leeftijdsgroepen	13
II.11. Statuut voor onthaalouders	13
II.12. Onderzoek	13
II.13. Kinder- en ouderparticipatie	13
II.14. Meldingsplicht	14

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen besprak het beleidsplan Buitenschoolse kinderopvang op 3 oktober 2002 (*Parl. St. Vl. Parl.* 2001-2002, nr. 1232/1).

I. Toelichting door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen en Ontwikkelingssamenwerking

Mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen overloopt de vijf hoofdstukken uit het beleidsplan Buitenschoolse kinderopvang.

I.1. Kinderopvang in het regeerakkoord

Het beleidsplan vindt zijn oorsprong onder meer in het regeerakkoord. Daarin is de kinderopvang expliciet aanwezig. Ook de buitenschoolse kinderopvang wordt er apart vernoemd. In het regeerakkoord wordt een nieuw decreet buitenschoolse kinderopvang in het vooruitzicht gesteld, maar aangezien er voor de totaliteit van de kinderopvang eigenlijk geen decretale basis is, zou het niet gelukkig zijn om enkel voor de buitenschoolse kinderopvang een decreet te maken. Dit neemt uiteraard niet weg dat er passende aandacht nodig is voor de buitenschoolse kinderopvang. Deze passende aandacht vindt men terug in dit beleidsplan.

I.2. De concrete weg naar kinderopvang als basisvoorziening

Naast het regeerakkoord is er uiteraard ook het globale beleidsplan Kinderopvang dat de Vlaamse regering op 3 maart 2000 goedkeurde. Dit hoofdstuk geeft heel kort aan wat er al is gebeurd in de verschillende deelsectoren en besluit met de vaststelling dat zich voor de buitenschoolse kinderopvang een aantal specifieke uitdagingen aandienen. Zo heeft het proces van het lokaal overleg nood aan een nieuwe dynamiek, de positie van de scholen binnen het meersporenbeleid moet sterker verankerd worden en de leefbaarheid van de IBO's (initiatieven buitenschoolse kinderopvang) moet verbeteren.

I.3. Buitenschoolse kinderopvang als specifieke beleidsuitdaging

De beleidsuitdagingen worden in het derde hoofdstuk cijfermatig beschreven. In deze context dient te worden vermeld dat een nieuwe gebruikersbevraging is gepland. In de maand november worden 5.000 gezinnen bevestigd. Dit is veel ruimer dan wat het HIVA (Hoger Instituut voor de Arbeid) deed, en zal een geactualiseerd inzicht geven in het huidige gebruik van buitenschoolse kinderopvang. Uit de cijfers die momenteel voorliggen blijkt in elk geval dat de enig zinvolle aanpak deze van het meersporenbeleid is. De verschillende actoren die de functie buitenschoolse kinderopvang uitoefenen, moeten op maat van de plaatselijke situatie hun aanbod maximaal op elkaar afstemmen. Dit houdt in dat het lokaal overleg zeer belangrijk is. De discussie tussen de verschillende soorten voorzieningen met daarbij enerzijds de IBO's, en anderzijds de scholen is niet vruchtbaar. Het gaat niet over een 'of-of-keuze'. Enkel een 'en-en-optie' kan het aanbod aan buitenschoolse kinderopvang optimaliseren. Dit heeft niets te maken met bewuste keuzes voor of tegen IBO's, maar met het erkennen van een realiteit waarin de verschillende actoren hun rol met betrekking tot de buitenschoolse kinderopvang opnemen. Deze actoren zijn in de realiteit zeer divers: grootouders en andere familieleden, IBO's, scholen, opvanggezinnen, het jeugdwerk, sportverenigingen, tekenacademies, enzovoort. Slechts wanneer al deze partners maximaal kansen krijgen en hun aanbod op elkaar afstemmen, wordt een daadwerkelijk meersporenbeleid gerealiseerd. Deze keuze sluit overigens aan bij internationale tendensen. In Nederland werkt men aan de Brede School. Met de schooltijden als middelpunt wordt getracht allerlei voorzieningen voor kinderen en jeugd op elkaar te laten aansluiten in dagarrangementen. In Scandinavië groeit de band tussen de buitenschoolse kinderopvang en het onderwijs organisch. Het kind staat centraal bij het invullen van zijn vrije tijd. En ook in Wallonië werkt men aan een nieuw decreet dat als kwaliteitscriteria niet enkel sectorgebonden bepalingen bevat, maar ook het maken van afspraken tussen de verschillende partners wil honoreren.

I.4. Nieuwe impulsen voor een lokaal gestuurde en kwalitatieve uitbouw van de buitenschoolse kinderopvang

Het beleidsplan wil nieuwe impulsen geven voor een lokaal gestuurde en kwalitatieve uitbouw van

de buitenschoolse kinderopvang via het lokaal overleg. Het lokaal overleg bevindt zich momenteel in een overgangsfase. Het werd in het verleden opgezet voor de buitenschoolse opvang, en zal in de toekomst worden verruimd naar de kinderopvang in zijn totaliteit. Ook in de toekomst zal dit lokaal overleg onmiskenbaar belangrijk blijven. De minister verwijst in dit verband naar evoluties zoals die in het kerntakendebat tot uiting komen, en zoals die ook in het decreet Lokaal sociaal beleid worden verankerd. De regierol van de plaatselijke besturen met betrekking tot het sociaal beleid in het algemeen en de kinderopvang in het bijzonder zal in de toekomst alleen maar belangrijker worden.

Het is in deze globale context dat tien concrete voorstellen worden geformuleerd. Ten eerste wordt voorgesteld om het proces zelf van het lokaal overleg te versterken door een verruiming naar de totale kinderopvang. Er is nu een pilootproject bezig in veertien gemeenten dat moet leiden tot een nieuwe regelgeving eind dit jaar, begin volgend jaar.

Ten tweede wil men een specifieke ondersteuning van het lokaal overleg in steden door vertrekkend van de specifieke problemen die een (grote) stad heeft om alle betrokkenen samen te brengen, na te gaan of een gerichte ondersteuning kan worden uitgewerkt : methodisch, logistiek en/of financieel wanneer het om specifieke projecten gaat.

Ten derde wil men komen tot een consistente lokale beleidsplanning door ernaar te streven dat de verschillende evoluties met betrekking tot de lokale beleidsplanning (kerntakendebat, lokaal sociaal beleid en dergelijke) maximaal op elkaar worden afgestemd en ertoe leiden dat gemeenten op een meer transparante manier kunnen omgaan met de lokale beleidsplanning waarmee ze nu vanuit zeer diverse hoeken worden geconfronteerd.

Een vierde voorstel is om de specifieke inbreng van elke sector te valoriseren door elkeen die de functie buitenschoolse kinderopvang opneemt vanuit zijn kerncompetentie alle kansen te geven. Het is in die context dat zal worden nagegaan hoe de kortstondige opvang zich verhoudt ten aanzien van meer structurele aanwezigheden in IBO's. Dit gebeurt op korte termijn. Ook zal men binnen het lokaal overleg permanent aandacht hebben voor de inbreng van elke partner.

Een vijfde voorstel is het beklemtonen van het goede voorbeeld als bron van inspiratie. Dit is mogelijk door de inspanningen van de gemeenten zo zichtbaar mogelijk te maken. De prijs die elk jaar

wordt uitgereikt aan projecten die getuigen van zin voor samenwerking heeft daarin een plaats. Daarnaast moeten de realisaties van een aantal gemeenten ter inspiratie van andere gemeenten ook ruimer bekend worden gemaakt. Dit gebeurt nu soms ook al. Zo was er in het voorjaar in Beveren een studiedag waarbij de samenwerking tussen jeugdwerk en IBO's in de verf werd gezet. Onlangs was er in Limburg een studiedag waar verschillende projecten werden voorgesteld onder de noemer 'Kwali-tijd : samenwerken aan kinderopvang'. In november organiseert het VBK (Vormingscentrum voor de Begeleiding van het Jonge Kind – Gent) een Europese studiedag met als titel 'Crossing borders', over grensoverschrijdende samenwerking in de buitenschoolse kinderopvang. En in het voorjaar van volgend jaar zal Kind en Gezin goede voorbeelden propageren.

Ten zesde wil men particuliere opvanginstellingen als specifieke buitenschoolse opvangvorm mogelijk maken door ook de financiële ondersteuning van een kleine 400 euro per plaats per jaar ter beschikking te stellen van particuliere voorzieningen die, wanneer de plaatselijke situatie daartoe kansen biedt, exclusief buitenschoolse opvang realiseren.

Ten zevende is een kwaliteitsinstrument voor de buitenschoolse opvang in scholen belangrijk. Daarom zal het onderwijs als partner worden meegenomen in het meersporenbeleid. Momenteel is er een onderzoek bezig waarbij het aanbod buitenschoolse kinderopvang van 500 van de ongeveer 2.500 basisscholen in kaart wordt gebracht. Op die manier krijgt men voor het eerst een beeld van wat de buitenschoolse opvang in scholen nu echt inhoudt. Het is ook de bedoeling dat er een kwaliteitsinstrument wordt ontwikkeld dat specifiek gericht is op de buitenschoolse opvang in een schoolse omgeving.

Ten achtste wil men de basisschool daadwerkelijk verankeren in het buitenschoolse opvanglandschap. Dit zal onder meer gebeuren via het kwaliteitslabel dat wordt ontwikkeld. Hoe scholen ertoe kunnen worden aangezet om met hun opvang aan het kwaliteitslabel te beantwoorden, zal worden onderzocht in functie van de parameters die voor het kwaliteitslabel als essentieel worden beschouwd.

Een negende aandachtspunt zijn de kinder- en ouderparticipatie. Zeker in de buitenschoolse opvang is dit belangrijk. Kinderen hebben dan immers de leeftijd waarop ze letterlijk kunnen meepraten over de manier waarop hun vrije tijd wordt ingevuld. Ook ouders zijn, als eerste verantwoordelijk

ken voor de opvoeding van hun kinderen, uiteraard een relevante gesprekspartner. Het is de bedoeling dat Kind en Gezin een globaal plan formuleert met betrekking tot de kinder- en ouderparticipatie.

Een tiende punt is dat het uitvoeren van een meersporenbeleid een permanente opdracht is. Dit vraagt ook permanente gesprekken met belendende beleidssectoren. Het is de bedoeling dat Kind en Gezin niet alleen de uitvoering van het beleidsplan stuurt en coördineert, maar ook vorm geeft aan een permanent netwerk dat de communicatie over de buitenschoolse kinderopvang stroomlijnt.

De keuze voor het meersporenbeleid mag geen afbouw betekenen van de IBO's. De voorbije jaren werd sterk in deze sector geïnvesteerd, met meer dan 5.000 bijkomende plaatsen. Het beleidsplan bevat zelfs een apart hoofdstuk met betrekking tot deze deelsector, met name hoofdstuk V 'Het versterken van de leefbaarheid van de initiatieven voor buitenschoolse opvang'.

In dit hoofdstuk worden drie fundamentele keuzes gemaakt. In de eerste plaats wordt de verdere uitbreiding van de IBO-sector op een geprogrammeerde manier naar voren geschoven. Daarnaast moeten specifieke knelpunten in de IBO-sector een oplossing krijgen via structureel overleg met de sector. Ook de situatie van de Weerwerkers in de IBO's is op termijn aan een regularisatie toe, analoog aan wat in de andere sectoren wordt gerealiseerd.

I.5. Besluit

Met deze beleidsbrief wordt duidelijk een vierledige keuze gemaakt :

- de uitbouw van een waarachtig meersporenbeleid met respect en participatie van alle partners als uitgangspunt voor het beleid ;
- het buitenschoolse opvangaanbod kan slechts zinvol worden uitgebouwd wanneer men rekening houdt met de plaatselijke situatie. Vandaar dat het lokaal overleg als tweede kerngegeven naar voren wordt geschoven ;
- omdat kwaliteit de bekommernis is die alles stuurt, wordt voor het eerst voor de buitenschoolse opvang in scholen een kwaliteitslabel ontwikkeld ;

- verdere aandacht voor de IBO's die in meer dan de helft van de Vlaamse gemeenten een plaats hebben verworven, blijft cruciaal.

Hiermee is het laatste woord over de buitenschoolse opvang evenwel nog niet gezegd. Het beleidsplan besluit met de stelling dat wat voorligt geen eindpunt kan zijn. Het beleidsplan geeft wel tussentijds richting aan de verdere uitbouw van de buitenschoolse opvangsector in Vlaanderen.

II. Bespreking

II.1. Algemeen

Mevrouw Sonja Becq stelt dat ze een veel concreter beleidsplan had verwacht met betrekking tot onder meer de kostprijs, de toegankelijkheid, het aantal plaatsen en de kwaliteit van de buitenschoolse kinderopvang. Zowel een aantal doelstellingen uit het regeerakkoord en het beleidsplan Kinderopvang als een aantal aanbevelingen uit de resolutie betreffende het beleidsplan Kinderopvang worden in dit beleidsplan niet gerealiseerd. Hoogstens worden een aantal doelstellingen opnieuw geformuleerd. Er zijn de laatste jaren inderdaad nieuwe plaatsen gecreëerd in de buitenschoolse kinderopvang. Naast de FCUD-middelen werden ook eigen Vlaamse middelen geïnvesteerd, maar niettemin waren de verwachtingen veel hoger gespannen. De spreker heeft de indruk dat het beleidsplan is geschreven vanuit de invalshoek dat er geen middelen zijn, en dat men daarom ook geen engagementen wil aangaan of concrete acties wil ondernemen. Er worden enkel wat onderzoeken aangekondigd. Ook mevrouw Trees Merckx-Van Goey stelt dat zij een concreter beleidsplan had verwacht.

Mevrouw Marijke Dillen vindt dat het beleidsplan een aantal zeer interessante elementen bevat. In grote lijnen staat haar fractie achter het beleidsplan. De spreker vindt wel dat de tien voorstellen om nieuwe impulsen te geven voor een lokaal gestuurde en kwalitatieve uitbouw van de buitenschoolse opvang te vaag blijven. De spreker verwijst ook naar de noodkreet van de sector in de media over het gebrek aan financiële middelen. De minister heeft ongeveer 2 miljoen euro extra beloofd, maar volgens de sector is er nood aan eens zo veel middelen. Komen er extra middelen om de doelstellingen uit dit beleidsplan ook te kunnen realiseren ?

Mevrouw Patricia Ceysens stelt dat haar fractie het beleid van de minister volledig steunt.

De minister antwoordt dat de leden van de oppositie blijkbaar meer hadden verwacht van het beleidsplan, en dachten dat alles sneller zou gaan. Ze beklemtoont dat de maatschappelijke, politieke en financiële context drie jaar geleden evenwel nog totaal verschillend was. Tussen 1999 en 2002 hebben de initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO's) een plaats gekregen in het Vlaamse kinderopvanglandschap. Er is ook een eigen Vlaamse regelgeving uitgewerkt. Er zijn 5000 plaatsen bijgecreëerd. De Vlaamse middelen zijn gestegen van 0 naar 5 miljoen euro. Bovendien zijn de geesten nu ook rijp om te opteren voor een meersporenbeleid, waarbij ook andere partners dan de IBO's buitenschoolse kinderopvang mogen organiseren. Drie jaar geleden waren tal van politici hier nog tegen gekant. Drie jaar geleden vonden ook nog heel wat politici dat buitenschoolse kinderopvang absoluut niet in de scholen zelf mocht worden georganiseerd. Ook op dit vlak zijn de meningen intussen veranderd. Het feit dat dit beleidsplan in nauw overleg met de minister van Onderwijs, de minister van Tewerkstelling en de minister van Jeugd is tot stand gekomen, is dan ook veelzeggend. Nu iedereen overtuigd is van de voordelen van een meersporenbeleid, kan men beginnen met de concrete uitvoering van dat nieuwe beleid.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat haar fractie de minister steunt in haar keuze voor een meersporenbeleid. Dit bevestigt de bestaande optie : onthaalgezinnen zorgen ook voor buitenschoolse opvang, initiatieven voor buitenschoolse opvang werken samen met speelpleinwerking, enzovoort. Het is belangrijk dat de verschillende sporen verder op elkaar worden afgestemd. Mevrouw Marijke Dillen vindt de aandacht voor het meersporenbeleid en de samenwerking tussen de verschillende partners op het terrein zeer positief. Mevrouw Patricia Ceysens stelt dat haar fractie de keuze voor een meersporenbeleid volledig onderschrijft. Alle partners zijn nodig. Wie opvang wil organiseren, moet daar toe ook de kans krijgen.

II.2. Afwezigheid van een decretaal kader voor de buitenschoolse kinderopvang

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat de beleidslijnen voor de buitenschoolse kinderopvang reeds tijdens de vorige legislatuur, meer bepaald in 1997, werden vastgelegd. Op de vraag van de toenmalige oppositie waarom er geen decreet buitenschoolse kinderopvang kwam, antwoordde de vorige bevoegde minister, de heer Luc Martens, dat de

sector zich eerst moest organiseren en ervaring opdoen. De minister engageerde zich wel om de volgende legislatuur een ontwerp van decreet uit te werken. Door de coalitiewissel heeft hij hier echter niet meer de kans toe gekregen, terwijl de huidige meerderheid tot vandaag nog steeds geen ontwerp van decreet heeft uitgewerkt. Nochtans heeft de sector sinds 1997 heel wat ervaring opgedaan. De minister antwoordt dat de buitenschoolse kinderopvang momenteel een grote evolutie doormaakt, en dat het bijgevolg nog te vroeg is om de sector decretaal te verankeren.

II.3. Lokaal overleg

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat het gemeentelijk overleg in dit beleidsplan vrij strikt geregeld is. Is dit niet in tegenspraak met het nieuwe gemeentedecreet, dat bepaalt dat men veeleer een aantal beleidsopties naar voren moet schuiven, dan het uitwerken van gedetailleerde regelingen ? De beleidsopties voor de buitenschoolse kinderopvang zijn een voldoende aanbod en coördinatie van het aanbod. Misschien kan men de uitwerking van deze beleidsopties wat meer overlaten aan de gemeenten, die dit eventueel wel ter goedkeuring moeten voorleggen aan Kind en Gezin. Kind en Gezin speelt een zeer belangrijke rol in het gemeentelijk overleg, en begeleidt dat doorgaans zeer goed. Dit moet bewaakt blijven, maar men mag niet handelen in tegenspraak met het nieuw gemeentedecreet. Voorts merkt de spreker op dat het lokaal overleg in heel wat gemeenten al goed verloopt.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat ze had verwacht dat de minister met betrekking tot het lokaal overleg duidelijkheid zou hebben gebracht over de samenstelling en organisatie van het lokaal overleg en over de waarde die aan het lokaal overleg wordt gehecht. In het beleidsplan blijft het evenwel bij het belonen van goede voorbeelden. Voorts vindt de spreker het positief dat het lokaal overleg ook tot de dagopvang wordt uitgebreid. De spreker vindt het tevens belangrijk dat Kind en Gezin het lokaal overleg ondersteunt, niet alleen in de steden. Ze stelt vast dat het lokaal overleg – ook in kleinere gemeenten – vaak maar op gang komt dankzij impulsen van Kind en Gezin.

De spreker vindt het positief dat de minister de link legt met de andere gemeentelijke beleidsplannen. Het blijft evenwel bij het formuleren van intenties over een goede afstemming van al deze plannen op elkaar. Hoe dit concreet kan worden gerealiseerd, blijkt echter niet uit dit beleidsplan.

De spreker stelt dat de ouders en de particuliere sector te weinig bij het lokaal overleg worden betrokken. Er moet een beter evenwicht worden gevonden tussen de professionelen en de vrijwilligers.

Mevrouw Riet van Cleuvenbergen vindt het positief dat het gemeentelijk overleg basisscholen en ouderverenigingen samenbrengt, maar vraagt wel dat de ouderverenigingen ook de grootouders zouden kunnen vertegenwoordigen. Voorts stelt de spreker vast dat de gemeenten bij het opstellen van hun jeugdwerkbeleidsplan en jeugdwelzijnsbeleidsplan geen overleg plegen met de initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang. De spreker betreurt dat de sectoren Jeugd en Cultuur niet worden betrokken. De sector Jeugd wordt geïdentificeerd met 'zes jaar of ouder', de kinderopvang met 'jonger dan zes jaar', terwijl er heel wat overlappings zijn. Op pagina 14 van het beleidsplan wordt melding gemaakt van een toekomstperspectief. Tegen wanneer zal er ook overleg zijn met de sectoren Sport, Cultuur, Jeugdwerk en met de buurt?

Mevrouw Patricia Ceysens vindt het logisch dat de minister het lokaal overleg wil opentrekken naar de dagopvang. Ze is wel bezorgd dat de particuliere sector in dat overleg wel eens zou kunnen worden verdrongen door de gesubsidieerde sector, bijvoorbeeld door kwalitatieve evaluaties door het lokale overleg. De spreker stelt vast dat bij het lokaal overleg voor de buitenschoolse opvang de gemeenten meestal waardering hebben voor elke initiatiefnemer, maar zij vreest dat dit voor de dagopvang anders ligt. In de praktijk stelt men immers vast dat wanneer een OCMW in een gemeente dagopvang wil aanbieden, en er reeds een goedlopend particulier initiatief is, het OCMW er soms niet voor terugschrikt om dat particulier initiatief tegen te werken. Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt in dit verband dat een gemeentelijk initiatief buitenschoolse kinderopvang dat in de nabijheid ligt van een bepaalde school, ook vaak concurrentievervalsing is ten aanzien van de andere scholen. Aanvankelijk werden de leerlingen van de verdergelegen scholen met een busje naar de opvang gebracht, maar geleidelijk aan kwamen er private initiatieven. Deze worden nu beconcurrerd door gemeentelijke VZW's. De spreker vraagt zich af of een gemeente wel het recht heeft om enkel, en vaak met veel middelen, een gemeentelijk initiatief te steunen.

De minister antwoordt dat het politiek draagvlak om meer regie te geven aan de lokale overheden inzake kinderopvang drie jaar geleden nog te klein was. Intussen zijn de geesten gerijpt. Het is heel belangrijk dat het belang van het lokaal overleg in

het beleidsplan wordt herbevestigd, en dat het wordt uitgebreid naar alle kinderopvangsvormen. Het hele kinderopvanglandschap moet worden betrokken. Zo nemen kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen bijna naadloos de buitenschoolse opvang voor 0- tot 3-jarigen over. Hetzelfde geldt voor de experimenten waar kinderen een halve dag naar school gaan en een halve dag naar de opvang. Dit zijn ook vormen van buitenschoolse opvang. De regie over het globaal pakket aan kinderopvang moet meer aan het lokaal overleg worden overgelaten. Het lokaal overleg is het best op de hoogte van de missing links in de omgeving. Zij kunnen die doorgeven aan Kind en Gezin, zodat de Vlaamse overheid daar in de programmatische rekening mee kan houden. Het zal nooit de bedoeling zijn dat het lokaal overleg de kwaliteit controleert van de opvang, of vergunningen toekent of intrekt. Dat blijft uitsluitend de opdracht van Kind en Gezin.

De minister antwoordt voorts dat er nog heel wat goede voorbeelden nodig zijn om het lokaal overleg in sommige gemeenten op gang te brengen. Het is belangrijk dat de gemeenten van elkaar kunnen leren. Ze hoeven niet telkens opnieuw het warm water uit te vinden. Er is wel een positieve evolutie bezig, maar die verloopt soms trager dan men zou willen.

De minister denkt dat het huidige beleid zich op termijn verder zal uitkristaliseren. In de grote steden waar het lokaal overleg vaak zeer moeilijk verloopt, omdat er zeer veel partners betrokken zijn en de concurrentie tussen scholen zeer groot is, stelt men vast dat de initiatieven voor buitenschoolse opvang steeds meer gereduceerd worden tot langdurige opvang. Scholen vinden het in de concurrentie met andere scholen heel belangrijk om zelf buitenschoolse opvang te organiseren. Omwille van de concurrentie is die opvang meestal ook zeer goedkoop of gratis. Als ouders wel moeten betalen om hun kinderen in een initiatief voor buitenschoolse opvang te laten opvangen, dan zullen zij uiteraard kiezen voor opvang in school. Op woensdagmiddag en korte vakanties is er zo goed als geen aanbod van scholen en dan worden de initiatieven voor buitenschoolse opvang overspoeld met aanvragen. Dit is een voorafname van een evolutie die zeker in middelgrote steden zichtbaar wordt. De school doet dan voor en na de schooluren opvang onder bepaalde kwaliteitsvoorwaarden en het IBO, dat op een locatie buiten de school ligt, wordt dan gebruikt voor korte vakanties en langere buitenschoolse opvang.

II.4. Het Fonds voor Collectieve Uitrusting en Diensten (FCUD)

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen herinnert eraan dat er ook reeds voor 1997 buitenschoolse kinderopvang bestond. Heel wat gemeenten konden met extra middelen IBO's opstarten. In Limburg heeft nu zelfs elke gemeente een IBO. IBO's zijn tewerkstellingsinitiatieven, wat verklaart dat er nog steeds met nepstatuten wordt gewerkt. Deze initiatieven hebben zeer veel waarde als experiment. Ze werden opgestart met federale middelen uit het FCUD, die afkomstig zijn van afspraken tussen werknemers en werkgevers. Dit verklaart ook waarom de vakbonden zich zo sterk betrokken voelen bij de IBO's. De spreker betreurt dat de vakbonden niet worden gehoord over dit beleidsplan.

De spreker vervolgt dat er in de jaren negentig sprake was van een stopzetting van het FCUD, omdat de middelen onrechtmatig door Wallonië zouden worden gebruikt. Op dat ogenblik konden in Vlaanderen de middelen van het FCUD ook enkel worden aangewend voor kinderen van werknemers. Dat was geen goede regeling. De buitenschoolse kinderopvang moet immers voor alle kinderen toegankelijk zijn. Op federaal vlak zijn in het verleden een aantal principiële keuzes gemaakt, zonder rekening te houden met het Vlaamse, Waalse of Duitstalige kinderopvanglandschap. Zo moeten de IBO's schooloverstijgend zijn en buiten de school plaats vinden.

De minister antwoordt dat er recent een aantal initiatieven zijn genomen met betrekking tot het FCUD. Zo lang men niet weet wat er in de toekomst met het FCUD zal gebeuren en op welke manier de middelen in de toekomst zullen worden besteed, is het moeilijk om een eigen Vlaams beleid te voeren inzake buitenschoolse kinderopvang. Voor de IBO's is de situatie ook niet eenvoudig: zij moeten een beroep doen op federale middelen vanuit Tewerkstelling voor de Weerwerkers, op middelen van Kind en Gezin en op FCUD-middelen. Vlaanderen heeft het federale niveau herhaaldelijk om een oplossing voor het FCUD gevraagd. Onlangs stond het FCUD op de agenda van het Overlegcomité tussen de federale regering en de gemeenschapsregeringen. Federaal minister Vandenbroucke beseft ook wel dat er een oplossing nodig is. Recent bewandelt men evenwel opnieuw de piste van de individualisering. Dit is geen goed idee, want zo komt men opnieuw in de situatie terecht waarbij FCUD-middelen enkel kunnen worden aangewend voor kinderen van werknemers, en niet voor kinderen van zelfstandigen. Bovendien is

dit een zeer cliëntonvriendelijk systeem voor de IBO's. Vlaanderen heeft al laten weten dat het deze individualisering onaanvaardbaar vindt. Mevrouw Sonja Becq vraagt of het niet mogelijk is om de FCUD-middelen naar Vlaanderen over te hevelen, zodat Vlaanderen de opvang zelf kan organiseren. De minister repliceert dat Vlaanderen daarvoor gewonnen is, maar dat de federale ministers niet op dezelfde golflengte zitten.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vraagt of de minister aan de commissieleden een kopie kan bezorgen van de briefwisseling over het FCUD, van de notulen van het Overlegcomité, en van de voorstellen van het federale niveau met de reactie van minister Vogels daarop. Dit is nodig opdat Vlaanderen zich samen met het federale niveau kan voorbereiden op een eventuele nieuwe staatshervorming. Er moet een definitief en goed voorstel worden uitgewerkt. De minister antwoordt dat ze de documenten wil bezorgen zodra ze officieel voorliggen op het Overlegcomité. Op dit ogenblik zijn het nog geen officiële documenten. Voorts wijst de minister erop dat het FCUD niet enkel een communautair probleem is, maar ook een probleem tussen werkgevers en werknemers. Momenteel valt het FCUD onder de sociale zekerheid. Er komen na de verkiezingen wel onderhandelingen over een federaal regeerakkoord, maar ook de sociale partners zullen terzake duidelijkheid moeten creëren.

II.5. Initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO's)

– Aanbod

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey leest in het beleidsplan dat er in 2002 middelen waren voor 1000 bijkomende opvangplaatsen. Ze zou graag vernemen hoe deze plaatsen ingevuld zijn. De spreker leest ook dat er vanaf 2003 op een meer verfijnde manier zal worden geprogrammeerd, met name door de inspanningen toe te spitsen op bijvoorbeeld bepaalde provincies, bepaalde agglomeraties, in functie van de bestaande noden, het al dan niet aanwezig zijn van een aanbod, bepaalde parameters. Vermits het reeds eind oktober is, vermoedt de spreker dat de minister kan meedelen om welke provincies en agglomeraties, om welke noden en welke parameters het gaat?

– Kwalificatie van het personeel, deeltijdse arbeid en flexibiliteit

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat men momenteel Weerwerker moet zijn om in de IBO's te kunnen werken. De spreker vindt het onaan-

vaardbaar dat er in de IBO's geen mensen met een diploma kinderverzorger mogen werken. Tevens is het onaanvaardbaar dat er geen enkele reguliere opleiding naar deze job leidt. Er mogen geen nep-jobs worden gecreëerd op basis van opleidingen die door de VDAB worden opgewaardeerd. Voor elke job moet er een reguliere opleiding bestaan.

Er is beslist dat over enkele jaren 50 percent van het personeel in de IBO's een hoger diploma moet hebben. Dit is een goede optie, zeker in het kader van levenslang leren. Toen dit in 1997-1998 werd bekendgemaakt, hebben heel wat mensen een hogere opleiding aangevat. Dit is zinvol, zeker als men meer moet gaan werken rond thema's als kindermishandeling en gezondheidspreventie. Het is ook positief dat er werd gekozen voor een ruime keuze aan opleidingen, waarbij zowel een didactisch als een zorgdiploma in aanmerking komen. Een probleem is wel dat wie geen basisdiploma heeft, ook moeilijk een hogere opleiding kan aanvatten. De spreker pleit ervoor dat deze mensen via een soort van tweedekansonderwijs een diploma kunnen behalen, zoals reeds mogelijk is voor mensen die bij diensten voor familiehulp werken.

De spreker wijst er ook op dat het personeel in de IBO's in praktijk verplicht is deeltijds te werken. Hierdoor is hun loon niet echt hoger dan dat van een uitkeringsgerechtigde die nog wat als PWA'er bijklust. De spreker denkt dan ook dat er meer stimuli nodig zijn om deze mensen te blijven motiveren om werken te gaan. Bovendien wordt van hen zeer veel flexibiliteit verwacht. Tijdens het schooljaar hebben ze meestal regelmatige uren, maar in de vakantie, als hun eigen kinderen thuis zijn, moeten ze enorm flexibel zijn en heel veel uren werken. Als men flexibiliteit vraagt, zeker aan laaggeschoolden, dan moet daar ook een zekere waardering tegenover staan. Een ander probleem is dat men op voorhand nooit weet hoeveel kinderen er naar de buitenschoolse kinderopvang zullen komen. Op piekdagen is er te weinig personeel. Het zou dan mogelijk moeten zijn om PWA'ers in te zetten. Zij zouden dan wel de huidige opleiding voor de Weerwerkers moeten volgen. Op die manier ontstaat er een reserve die men flexibel kan inzetten. De druk op het personeel is nu heel groot. Zij staan zowel in voor het onderhoud, het bereiden van de maaltijden, en de zorg voor de kinderen.

De minister antwoordt dat het Weerwerkstatuut op termijn onverantwoord is. Als men de IBO's beschouwt als een structureel spoor voor buitenschoolse opvang, dan is het onverantwoord dat men blijft werken met tewerkstellingsprojecten.

Men moet dan overgaan tot een structurele invulling van het personeel. Dit is het standpunt van de Vlaamse regering. De regularisatie van de Weerwerkers hangt wel samen met de onderhandelingen met het federale niveau. In functie daarvan zullen ook beslissingen moeten worden genomen over het opleidingsniveau. Er wordt overlegd met de IBO's over de beslissing dat in 2006 minstens 50 percent van de huidige Weerwerkers een hoger diploma moet hebben. De onderhandelingen zullen moeten uitwijzen of deze periode realistisch is, welke diploma's in aanmerking kunnen komen, en hoe de opleiding kan worden georganiseerd. De minister denkt dat in de toekomst misschien nog meer flexibiliteit zal worden gevraagd aan het personeel in de IBO's. Zij zullen in de toekomst misschien op verschillende plaatsen tewerkgesteld zijn, bijvoorbeeld voor opvang in een school, op een speelpleinwerking, en in het IBO zelf.

– Regionale coördinatoren

Mevrouw Sonja Becq stelt dat de regionale coördinatoren een grote ondersteuning bieden aan de IBO's. Voor heel wat gemeenten, vaak kleine gemeenten, die niet over de gevraagde knowhow beschikken, is dit heel belangrijk. Zij kunnen evenwel niet op een gestructureerde manier een beroep doen op deze coördinatoren. De spreker vindt in het beleidsplan niets terug over deze regionale coördinatoren. De spreker stelt dat haar fractie ook in het verleden al een lans voor hen brak, en dat de minister toen beloofde om hier aandacht voor te hebben. De minister antwoordt dat de regionale coördinatoren worden gefinancierd binnen de FCUD-regelgeving. Zij vormen een nieuw tussenniveau. De FCUD-middelen doven geleidelijk aan uit. De regionale coördinatoren, die inderdaad zinvol werk leveren, willen nu hun positie bevestigd zien. Het zou niet goed zijn nu hierop in te gaan. Het beleid moet eerst verder vorm krijgen. Als er een tussenniveau nodig zou zijn, moet men nagaan hoe dit gestalte kan krijgen in de nieuwe regelgeving, die gebaseerd is op een meersporenbeleid. Mevrouw Sonja Becq repliceert dat het ook geen goed idee is om de knowhow van deze coördinatoren eerst te laten verloren gaan en dan vast te stellen dat ze nodig zijn.

II. 6. Verschillende soorten buitenschoolse kinderopvang

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt uitleg bij de tabel op pagina 11 van het beleidsplan, die een overzicht geeft van de belangrijkste opvangvormen voor en na de schooltijd van kinderen van 2,5 tot 12 jaar. De spreker vraagt of er ook cijfers bestaan

voor de voorgaande jaren, om zo zicht te krijgen op de evolutie in de buitenschoolse kinderopvang. Het aantal grootouders of familieleden dat kinderen opvangt, zou steeds kleiner worden. Houdt dit een verschuiving in naar de buitenschoolse kinderopvang? Vaak kan men zelf de opvangvorm niet kiezen, wegens plaatsgebrek, maar welke opvangvorm geniet de voorkeur van de ouders? De heer Patrick Bedert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat er voor het verleden zeer weinig gegevens over de buitenschoolse kinderopvang voorhanden zijn. Wel is er een tweejaarlijkse gebruikersbevraging van Kind en Gezin, waaruit een zekere evolutie kan worden waargenomen, maar die is niet specifiek toegespitst op de buitenschoolse opvang. In november 2002 zal er wel specifiek voor de buitenschoolse kinderopvang een gebruikersbevraging plaats vinden bij 5000 gezinnen, met het oog op de programmatie van Kind en Gezin. De minister belooft de resultaten van deze gebruikersbevraging aan de commissie mee te delen zodra ze beschikbaar zijn. Op vraag van mevrouw Sonja Becq belooft de minister ook de tweejaarlijkse gebruikersbevraging uit het najaar 2001 van Kind en Gezin te bezorgen.

Mevrouw Sonja Becq stelt dat in het beleidsplan sprake is van particuliere opvanginstellingen als specifieke vorm van buitenschoolse kinderopvang. Denkt de minister dat dit de oplossing zal zijn voor het opvangtekort wanneer er geen IBO's meer kunnen worden opgestart. Er werd immers beslist dat de FCUD-middelen moeten opdrogen en niet meer mogen dienen om nieuwe IBO's op te starten. Zullen ook de diensten voor opvanggezinnen bijkomende buitenschoolse kinderopvang kunnen organiseren? De spreker mist in het beleidsplan concrete cijfers in verband met toekomstige uitbreidingen van de buitenschoolse kinderopvang.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey vindt de buitenschoolse opvang via het bestaande netwerk van kinderdagopvang in kribbes en via de diensten van opvanggezinnen niet terug in het beleidsplan. De spreker zou graag vernemen hoeveel van de erkende capaciteit voor de buitenschoolse kinderopvang er is ingevuld, hoeveel kinderen er worden opgevangen, welke middelen daartegenover staan. Is er al een evaluatie voorhanden, zowel van de kinderdagverblijven als van de opvanggezinnen? Welke impulsen zal de minister aan deze opvangvormen geven? De minister belooft deze cijfers te bezorgen. Voorts antwoordt de minister dat er in het beleidsplan wel degelijk aandacht is voor de buitenschoolse opvang in kinderdagverblijven, diensten voor opvanggezinnen, particuliere opvanginstellingen en particuliere opvanggezinnen. Zo worden op

pagina 10 de verschillende opvangvormen vermeld. In de jaarlijkse programmatie van kinderdagverblijven en diensten voor opvanggezinnen wordt in een percentage voor buitenschoolse opvang voorzien. Dit blijft zo. In het tienpuntenprogramma van het beleidsplan worden enkel de nieuwe zaken opgenomen. Nieuw is dat particuliere opvanginstellingen die enkel buitenschoolse opvang organiseren totnogtoe de premie van een kleine 400 euro per kind per jaar niet kregen, en die nu wel krijgen.

Mevrouw Patricia Ceysens is verheugd dat er in het beleidsplan ook aandacht is voor de particuliere sector. De minicrèches blijken een succes te zijn. Er is daar zeker nog groei mogelijk voor de buitenschoolse kinderopvang.

II.7. Opvang in het gezin

Mevrouw Marijke Dillen is verheugd dat uit de tabel op pagina 11 blijkt dat nog steeds de meerderheid van de kinderen door hun grootouders of door andere familieleden, vrienden en burens worden opgevangen. Dit getuigt dat er nog steeds zeer veel idealisme is. Ook au pair-personeel, huispersoneel en PWA's kunnen gezinsopvang bieden voor wie het kan betalen. De spreker vindt gezinsopvang het beste voor het kind. In het gezin kan een kind zich na school het best ontspannen of huiswerk maken. De minister antwoordt dat extreem vroege en late opvang inderdaad niet goed is voor kinderen. Anderzijds biedt kinderopvang ook wel voordelen voor de sociale ontwikkeling van kinderen. Bovendien ervaren kinderen kinderopvang overwegend niet als iets negatiefs.

Mevrouw Patricia Ceysens betreurt dat de tabel op pagina 11 niet vermeldt hoeveel ouders nog zelf instaan voor de opvang van hun kinderen voor en na school. Kan de minister deze gegevens bezorgen? De spreker vermoedt dat heel veel ouders deze zorg wel nog op hun nemen. Door hen niet te vermelden in het beleidsplan, wordt de indruk gegeven dat zij over het hoofd worden gezien. De minister antwoordt dat ze hier in de toekomst aandacht aan wil besteden. Het is inderdaad zo dat veel ouders nog zelf hun kinderen opvangen na school. Dit illustreert dat de combinatie arbeid/gezin steeds meer mogelijkheden biedt, en dat heel wat werkgevers bereid zijn soepel om te gaan met de te presteren uren. De heer Patrick Bedert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat men kan achterhalen hoeveel ouders hun kinderen zelf opvangen, aangezien elk cijfer over het gebruik van kinderopvang het heeft over die kinderen die op een gestructureerde wijze opvang nodig hebben. Deze kinderen worden in elk

onderzoek afgezet tegen het aantal kinderen dat geen opvang nodig heeft.

II.8. Het inbedden van de buitenschoolse kinderopvang in de scholen

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen is het met de minister eens dat het geen goed idee is om de verplichting te behouden dat de buitenschoolse kinderopvang buiten de school moet worden georganiseerd. De middelen worden zo niet efficiënt gebruikt. Buitenschoolse kinderopvang mag in een school worden georganiseerd, maar mag niet exclusief worden voorbehouden voor de kinderen van die school. Als het het enige initiatief in een gemeente is, moet de gemeente instaan voor het vervoer van alle scholen naar de opvang. Zo niet, werkt de opvang concurrentievervalsend ten aanzien van de andere scholen. De aanwezigheid van buitenschoolse kinderopvang in een school is immers vaak bepalend voor de keuze voor die school.

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat de minister terecht veel aandacht besteedt aan een betere inbedding van de buitenschoolse kinderopvang in de scholen. De scholen vormen een belangrijke partner in de buitenschoolse kinderopvang. Er is nood aan meer samenwerking tussen de scholen. Momenteel is er sprake van een echte concurrentieslag via de buitenschoolse kinderopvang. De spreker stelt dat er in het belang van het kind wel afspraken nodig zijn over hoe de opvang in de school dient te gebeuren. De opvang mag niet te schools zijn; er moet ook ruimte zijn voor ontspanning. Misschien kan dit een aspect zijn van het kwaliteitsinstrument voor buitenschoolse kinderopvang in scholen.

Mevrouw Sonja Becq steunt de minister in haar optie om voldoende ruimte te laten aan de scholen, met daaraan gekoppeld de nodige kwaliteitsgaranties. De spreker betreurt dat de minister met betrekking tot het kwaliteitsinstrument voor buitenschoolse kinderopvang in de scholen nog niet heeft aangegeven wat voor haar elementen van kwaliteit zijn. Deze elementen moeten te maken hebben met de kwalificatie en het statuut van het personeel. In veel scholen is buitenschoolse kinderopvang aanwezig, maar vaak wordt er met duistere statuten gewerkt. De opvang mag ook niet gebeuren door leerkrachten. Er moeten ook eisen gesteld worden met betrekking tot de infrastructuur en voldoende speelruimte. Voorts vraagt de spreker zich af waarom men voor de scholen die buitenschoolse kinderopvang organiseren, opteert voor een kwaliteitslabel en niet voor een erkenning zoals voor de andere opvangvormen het geval is.

Mevrouw Patricia Ceysens vindt het positief dat er ook een rol wordt weggelegd voor de scholen. De spreker betreurt wel dat er in geen enkele vorm van financiële ondersteuning voor de scholen wordt voorzien. Ze kunnen immers enkel een kwaliteitslabel krijgen.

De minister antwoordt dat men momenteel werkt aan de bepaling van wat kwalitatieve opvang voor en na school en op woensdagnamiddag in de scholen betekent. Het is wel niet mogelijk om via de begroting Welzijn de buitenschoolse opvang in scholen te financieren, en daaraan gekoppeld kwaliteitseisen voor het personeel en de infrastructuur te bepalen. Dit zou veel te veel kosten. Men moet veeleer opteren voor een stappenplan waarbij in nauwe samenwerking met Onderwijs wordt gestart met een kwaliteitslabel, en vervolgens daarvoor in middelen voorzien. Deze middelen moeten komen van heroriënteringen binnen Onderwijs. De ouderbijdragen zijn zeker niet voldoende om de kostprijs van hoogstaande kwalitatieve opvang te dekken.

II.9. Tarieven voor buitenschoolse kinderopvang

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat haar fractie helemaal geen voorstander is van het gratis uitdelen van allerhande zaken. Ook buitenschoolse kinderopvang mag iets kosten. Wel is het belangrijk dat er een sociale correctie wordt doorgevoerd via een inkomensgebonden bijdrage. De spreker stelt voorts een groot verschil vast in de kostprijs van de opvang tussen de verschillende scholen. Er is hier een harmonisering nodig. De spreker begrijpt wel dat de kostprijs veel hoger is voor vrije scholen dan in gemeenschapsscholen.

Mevrouw Sonja Becq mist een sociale invalshoek in het beleidsplan. Er wordt niets gezegd over de betaalbaarheid van de opvang. Voorts verschillen de tarieven te sterk tussen de particuliere en de gesubsidieerde sector en de IBO's. Dit is een gemiste kans, want de minister had in dit beleidsplan tot een harmonisering kunnen komen.

De minister antwoordt dat er voor de IBO's minimum- en maximumtarieven en sociale tarieven gelden. Vanuit Welzijn heeft men wel geen vat op de tarieven die de scholen hanteren. Het zou mooi zijn als van bovenuit voor heel Vlaanderen tarieven konden worden opgelegd aan scholen, maar dit lijkt weinig realistisch. Dit zal in elk geval ook in samenspraak met Onderwijs moeten gebeuren. Wel mogelijk is dat scholen via het lokaal overleg hieromtrent onderling afspraken maken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen vraagt of ze het goed heeft begrepen dat voor buitenschoolse kinderopvang in een kinderdagverblijf inkomensgebonden bijdragen worden gevraagd, terwijl dat niet het geval is voor zelfstandige initiatieven van buitenschoolse kinderopvang? Hier zou de minister toch overeenstemming moeten kunnen bereiken. De heer Patrick Bedert, kabinetsmedewerker, antwoordt namens de minister dat de particuliere buitenschoolse opvang zelf zijn tarieven bepaalt. Wanneer een erkend kinderdagverblijf een bijkomend aanbod buitenschoolse kinderopvang heeft, mag het vrij de tarieven bepalen (voor de dagopvang is men wel verplicht inkomensgebonden ouderbijdragen te vragen). Veel erkende kinderdagverblijven trekken echter het ouderbijdragensysteem door voor de buitenschoolse opvang omdat het vaak gaat om kinderen die eerst in het kinderdagverblijf verblijven en daarna een beroep doen op het bijkomend aanbod buitenschoolse opvang. Voor de buitenschoolse kinderopvang zijn de ouderbijdragen dus enkel gereguleerd voor de IBO's, waar een minimum- een maximum en een sociaal tarief geldt. In de dagopvang gelden ouderbijdragensystemen voor de erkende en gesubsidieerde diensten en kinderdagverblijven.

II.10. Aanbod buitenschoolse kinderopvang, tijdstip en leeftijdsgroepen

Mevrouw Marijke Dillen stelt dat er voor en na de schooluren en op woensdagnamiddag een zeker aanbod aan buitenschoolse kinderopvang bestaat, maar dat er wel een grote nood blijft aan opvang van kinderen van ouders die op zeer onregelmatige tijdstippen werken. Ook mevrouw Patricia Ceysens vindt dat Kind en Gezin vooral aandacht heeft voor opvang voor en na de schooluren, maar dat het aanbod tijdens de vakanties te beperkt is. Voorts merkt de spreker op dat de programmatie enkel betrekking heeft op de gesubsidieerde initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang. Dit staat haaks op het meersporenbeleid, want deze initiatieven vormen slechts een deel van het hele aanbod aan buitenschoolse kinderopvang.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen mist in het beleidsplan aandacht voor de tienerwerking. Ook mevrouw Marijke Dillen betreurt dat het beleidsplan niet meer aandacht besteedt aan de plus-twaalfjarigen. Kinderen uit het lager middelbaar moeten niet na school op straat rondhangen. Mevrouw Patricia Ceysens merkt op dat Kind en Gezin wel over de kerncompetentie beschikt voor de buitenschoolse opvang van jonge kinderen, maar zeker niet meer voor plus-twaalfjarigen. Voor deze groep zou iemand anders de kerncompetentie moeten ontwik-

kelen. De spreker vindt dat er in het beleidsplan onvoldoende aandacht aan deze leeftijdsgroep wordt besteed.

II.11. Statuut voor onthaalouders

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen stelt dat het aantal onthaalouders dat buitenschoolse kinderopvang organiseert, zeker in een aantal regio's, sterk daalt. Er komen wel bijkomende opvangplaatsen, maar men moet ook die plaatsen opvullen die wegvallen. De reden waarom onthaalouders afhaken, is dat zij nog steeds geen statuut hebben. Wanneer komt dit statuut er? Werknemers die als onthaalouder aan de slag gaan, kunnen zelfs na vijf jaar nog terugkeren naar het statuut van werknemer. De spreker vreest dat als er geen statuut in het vooruitzicht komt, heel wat onthaalouders zullen terugkeren naar hun vorige job.

II.12. Onderzoek

Mevrouw Sonja Becq vraagt waarom de minister nu nog onderzoeken aankondigt. Gedurende de drie voorbije jaar is reeds herhaaldelijk gezegd dat men komaf wil maken met het FCUD, en wil komen tot een éénloketfunctie en een eengemaakte regelgeving die geen discriminatie inhoudt tussen de verschillende voorzieningen. Het blijft evenwel bij beloftes, en concreet is er terzake nog niet veel gebeurd.

De minister antwoordt dat momenteel de eerste resultaten binnenlopen van een bevraging die aan 500 van de 2500 Vlaamse basisscholen werd voorgelegd, en handelde over alle aspecten van de buitenschoolse kinderopvang. Het volledig rapport zal over twee tot drie maanden beschikbaar zijn. Men zal zeer veel nuttige gegevens voor het beleid uit deze studie kunnen halen. Op vraag van mevrouw Marijke Dillen belooft de minister om de resultaten van de onderzoeken aan de commissie te bezorgen. Mevrouw Marijke Dillen hoopt dat de minister concretere beleidsvoorstellen kan doen op het ogenblik dat de onderzoeken afgerond zijn.

II.13 Kinder- en ouderparticipatie

Mevrouw Sonja Becq stelt dat er terecht aandacht wordt besteed aan kinder- en ouderparticipatie, maar merkt op dat ouders vaak niet geïnteresseerd zijn in participatie. Hier moet blijvend aan gewerkt worden, daarnaast kan ook gebruik worden gemaakt van onderzoek naar hoe kinderen de opvang evalueren.

II.14 Meldingsplicht

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen herinnert zich dat in 1997 in de regelgeving een meldingsplicht is opgenomen voor wie meer dan vier kinderen opvangt. De spreker heeft de indruk dat deze meldingsplicht, behalve door de scholen, niet goed wordt nageleefd. Via die meldingsplicht zou Welzijn controle kunnen uitoefenen op de buitenschoolse kinderopvang. De minister antwoordt dat deze meldingen wel gebeuren, maar dat er niet veel mee wordt gedaan. Het kwaliteitslabel voor de scholen is een eerste stap om hieraan te werken.

De verslaggever,

Riet
VAN CLEUVENBERGEN

De voorzitter,

Patricia
CEYSENS
